

Notitser om tvende i den sildigere Tid opdagede vigtige Foderplanter.

1. Prangos.

(Af Noorkrofts og Trebecks Reiser i Himmalaya-Providenserne.)

I de vestlige Dele af Landet Ladakh, ved Zimbal eller Dras, vorer en Plante, bekendt under Navn af „Prangos“ (*P. pabularia* Lindley), der maaskee er en af de fortrinligste Foderurter, som noget Land kan frembringe. Den hører til Skjærmpfanternes Familie og er bekendt som isærdeleshed nærende for Faar; den forekommer af forskjellig Størrelse, efter dens Alder, fra et enkelt Blad, ikke mere end en Tomme langt, indtil en Klynge af Blade og Blomster, der udbrede sig i en Omkreds af 12 til 18 Fod. Denne Bust bestaaer af lange med fine Duunhaar besatte Blade af en mørkegrøn Farve, og har i Blomstertiden en Rigdom af store Dufte af gule Blomster; Bladene i deres fulde Størrelse ere to Fod lange, og Busten cirkelrund med en afrundet Top. Paa gamle Planter blive Blomsterstenglerne fra to til fem, ja endog til 6 Fod. Bladene udsende en stærk Lugt, som i Begyndelsen er ubehagelig, men bliver det mindre, naar man er vant dertil; naar de ere friske, have de ogsaa en skarp, bitter og noget aromatisk Smag; men disse Egenskaber forsvinde i tør Tilstand. Blomsterne ere ikke synderlig vellugtende, og, naar de først aabne sig, ere de bedækkede med en glindsende, klæbrig og sødagtig Bædste, som tiltrækker Myrerne i saadan Mængde, at de undertiden blive sorte af dem. Nogle

kobberfarvede Biller og smaa vilde Bier have og travlt med at samle denne Substant. Roden er fleeraarig, Bladene og Blomsterstenglerne ilve omtrent 4 Maaneder. Planten blomstrer i Juni, og i Slutningen af August falder Frøet af og saaer sig selv; det ligger i Jorden, til Sneen begynder at smelte i April og Planten lader sig da igjen see. Roden udvikles dog ikke fuldkommen før det tredje Aar, og begynder da at brede sig; fra nu af vedbliver den at fremskyde friske Stub i ubestemt Tid. Det Øverste af Prangos, nemlig Bladene, Blomsterne og Stænglerne, gøres til Hø, og bliver Vinterfoder for Geder, Faar og Koer. Sidst i August eller først i September afføres Planterne to eller tre Tommer fra Jorden, og lægges i Knipper, der holdes ned af tunge Stene. Disse Knipper ere efter 3 eller 4 Dage tørre nok til at samles og oplægges i tykke Lag over Husene, hvor de ved paalagte Stene hindres fra at blæse bort; de behøve ikke at komme under Tag. 3 Vintermaanederne anseer man omtrent 1 Centner tilstrækkelig for 20 Faar eller 30 Lam i et Døgn. Sunde Faar, fodrede med Prangos Hø, skulle blive fede i 20 Dage, og faae de fuldt op deraf i 2 Maaneder, skulle de være nær ved at gvaæles af Fedme. Man siger ogsaa, at det har en opvarmende Kraft, dog ikke i større Grad end ønskeligt i et saadant Klima. Det viser sine nærende Egenstaber hos Koer saavel som hos Faar og Geder, men skal dog ikke bidrage til Melkens Formerelse; og da Drefjød ikke bruges som Næringsmiddel i Padakh,

er der ingen Fordeel ved at fede Dvæg dermed. *) Heste trives vel deraf, men æde det ikke begjærligen; og det er mærkeligt, at intet Dyr rorer Bladene af Prangos, saalænge den groer, skjøndt de ville æde dens Blomster. Det er kun som Hø, at Bladene ere et kjærkomment Foder. Man har ikke opøstet Prangos i noget andet District i Ladakh, mere, som det synes, fordi man ikke har villet gjøre sig den Uleilighed at forplante den, end fordi der er nogen Banskfelijkheid ved at lokalisere den andensteds, da man underrettede mig om, at der for mange Aar siden vare gjorte et eller to Forsøg, og Planterne lykkedes vel. Naar man betænker denne Plantes Værd som Foder, at den vorer i en fattig ufrugtbar Jordbund, hvor forskjellig end samme er beliggende — virkelig Mosejord undtagen — og under et umildt, koldt Himmelsstrøg, og at den trives aldeles uafhængig af menneskelig Omhu og Flid, synes det rimeligt, at den med Fordeel kunde indføres i mange Egne af Britannien, og at dets Hedestrækninger og Høilande derved vilde sættes istand til at afgive rigelig Næring for utallige Hjorde.

2. Melilotus Cretica.

(Af Journal of Agriculture.)

Herom beretter Hr. Taylor til det Kongl. Engelske Agerdyrknings-Selskab. Noget Frø af denne Plante sendtes mig fra Den Creta. Det saaes den

*) Folket hører til Hinduerne, der ikke spise Drekjød.

25 Marts, frembragte Blomster i Juni, og til Midten af Juli var Planten heel besat med disse særdeles vellugtende gule Blomster; Frøet modnedes i August; Plantens Høide er 20 Tommer. Den synes at være en værdifuld Vært, og vel stiftet til at vore her (i England), og at besidde alle de Egenstaber, der kunne anbefale den til Agerdyrkerens Opmærksomhed, fornemmelig fordi dens Stengler ere meget saftfulde og dens Løv meget rigt; og saaes den tidlig om Efteraaret, kan den afhugges og høstes i Begyndelsen af Juni det følgende Aar, og Jorden fældes til Hvede eller Baarsæd. Den giver et herligt Grønfoeder for Dvæget tidlig om Aaret; og afhugges den i fuld Blomstring, yder den en særdeles riig Høst. Alt Slags Dvæg synes at finde Behag i den, i særdeleshed Malkeføer, som en Følge af dens søde græsagtige Smag, enten den saa affkøres i grøn Tilstand til Foder, eller gjøres til Hø, og den lader sig meget godt gjøre til Hø formedelst dens Blade, da de, tørrede, findes at meddele den hele Afgrøde en behagelig sød Lugt, der ligner den af friskt Baargræs eller Anthoxanthum odoratum. Dens smukke gule Blomster gjør den til en Ziirplante i enhver Have.
